

Samarbejdsaftale på stomiområdet

Samarbejdsaftale under Sundhedsaftalen

Region Midtjylland og de 19 midtjyske kommuner

14. oktober 2019

Samarbejdsaftale på stomiområdet

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	5
Baggrund for samarbejdsaftalen	5
2. Målgruppe	6
3. Relevant lovgivning	6
4. Forløbsbeskrivelse.....	6
5. Kompetencer og kompetenceudvikling	10
6. Økonomi	10
7. Plan for implementering og evaluering af samarbejdsaftalen.....	11

1. Indledning

Denne fælles samarbejdsaftale beskriver forløbet og samarbejdet mellem Region Midtjylland og de 19 kommuner, når en borger har fået anlagt en permanent stomi på hospitalet og efterfølgende skal leve med stomi. Samarbejdsaftalen er en aftale i regi af Sundhedsaftalen.

Sundhedsaftalen tager udgangspunkt i, at sikre det gode sammenhængende patientforløb. En af de centrale værdier i sundhedsaftalen er, at borgeren sættes først og ikke falder mellem to stole. Hvis der opstår tvivl om, hvor ansvaret ligger, er det den part med kontakten til borgeren, der handler. Borgeren skal behandles værdigt og opleve, at kommune og region arbejder sammen som et team med et tillidsfuldt og respektfuldt samarbejde.

Samarbejdsaftalen på stomiområdet har til hensigt at skabe bedre kvalitet for borgere med stomi ved at optimere sammenhængende behandlingsforløb. Samarbejdsaftalen skal ud over at skabe ensartethed være med til lette overgangen mellem hospital og kommune for borgere med stomi. Samarbejdsaftalen skal derudover sikre et velfungerende samarbejde, hvor de faglige kompetencer anvendes mest hensigtsmæssigt, og skabe en effektiv udnyttelse af de samlede ressourcer til gavn for borgerne.

Der er i tillæg til samarbejdsaftalen udarbejdet fælles skemaer til ansøgning om stomiprodukter og ansøgning om ændringer af stomiprodukter, som Stomiklinikken udfylder på vegne af borgeren. Det skal gøre ansøgningsprocessen og sagsbehandlingen enklere og mere ensartet.

Baggrund for samarbejdsaftalen

Der er igangsat et fælles udbud af stomiprodukter i samarbejde mellem Region Syddanmark, Region Midtjylland og de 41 kommuner. Et tværsektorielt udbud forventes at skabe et ensartet produktudvalg til gavn for stomiopererede borgere og personale.

Forventeligt vil et fælles udbud medvirke til at optimere processer og økonomi på tværs af sektorer. Udbuddet forventes offentliggjort første halvår 2020, og de nye aftaler forventes af træde i kraft i 2022.

Det lægefaglige ansvar for patienten er under hele forløbet på hospitalet.

Samarbejdsaftalen er godkendt af Sundhedsstyregruppen den 25. september 2019.

2. Målgruppe

Der findes ikke entydige officielle tal på, hvor mange stomiopererede der er i Danmark. Tallene varierer fra ca. 10.000 til 17.000. Der er ca. 3.500 nye stomiopererede årligt, hvoraf 30 – 50 % er midlertidige stomier.

Det vurderes, at ca. 1/4 af alle stomiopererede bor i Region Midtjylland. Målgruppen for denne samarbejdsaftale er stomiopererede med varig stomi.

Mange borgere med stomi oplever det som et tabu. Stomiopererede forventer, at der er en vis gene forbundet med stomien, men de har en begrænset viden om, hvad der konkret kan forventes af gener. Derfor lever mange stomiopererede med unødige gener, der kan afhjælpes med kyndig rådgivning samt korrekt produktmatch og anvendelse.

3. Relevant lovgivning

Sundhedsloven og Serviceloven samt bekendtgørelse nr. 1247 af 13/11/2017 om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven danner ramme for denne samarbejdsaftale.

4. Forløbsbeskrivelse

1. Anlæggelse af stomi

Kommunen kontaktes eventuelt inden udskrivelse med henblik på støtte til stomipleje.

2. Opfølgingsbesøg på stomiklinikken (inden for 14 dage efter udskrivelsen)

Efter anlæggelse af stomi gennemføres der typisk inden for 14 dage efter udskrivelsen et opfølgingsbesøg på Stomiklinikken.

3. Behovsbesøg på stomiklinikken (typisk 2 gange inden for et halvt år)

Stomiklinikken har et bredt sortiment af stomiprodukter til afprøvning på patienterne, der i udgangspunktet er afgrænset af sortimentet i leverandøraftalen.

Stomiklinikken foretager sundhedsfaglige, konkrete og individuelle vurderinger af, hvilke stomiprodukter der er bedst egnede til den enkelte patient inden for sortimentet i leverandøraftalen.

Efter operationen ændrer stomien sig en del, og der kan være behov for hyppige skift af stomiprodukter. Lægen og stomisygeplejersken fører kontrol med stomien i den periode, og der er et tæt samarbejde mellem borger og Stomik-

linikken samt eventuelt kommunal sygeplejerske via telemedicinsk stomibehandling.

Typisk er en borger med stomi på behovsbesøg i Stomiklinikken 2 gange inden for det første halve år, efter stomien er anlagt.

4. Overgangen fra behandlingsredskab til hjælpemiddel

Stomiprodukter kan både være et behandlingsredskab efter Sundhedsloven og et hjælpemiddel efter de særlige bestemmelser i hjælpemiddelbekendtgørelse i henhold til Serviceloven.

For at sikre et sammenhængende forløb for borger og undgå flere ansøgninger om ændringer indenfor en kort periode efter operationen aftales følgende:

1. At stomiprodukter betragtes som behandlingsredskaber efter Sundhedsloven fra operationstidspunktet og frem til den første kontrol, da stomien ikke er stationær i starten. I den periode er Stomiklinikken ansvarlig for levering af stomiprodukter.
2. Såfremt stomisygeplejersken vurderer, at der er behov for at ændre i stomiprodukterne under 1. kontrol, så betragtes stomiprodukterne fortsat som behandlingsredskaber frem til næste kontrol. Først når borger efter en kontrol ikke får ændret i stomiprodukterne overgår produkterne til at være hjælpemidler, og der sendes en ansøgning til kommunen.

Dette begrundes med, at stomien ikke er stationær i starten. Samtidig fører lægen og stomisygeplejersken fortsat kontrol med stomien. Stomien ændrer sig og der kan være behov for hyppige skift af stomiprodukter. I hht. Pkt. 2.1.2 i Afgrænsningscirkulæret nr. 9640 af 19. December 2012, er der således grundlag for at betragte stomiprodukter som behandlingsredskaber i perioden lige efter operationen.

5. Ansøgningsproceduren

- Stomiklinikken og kommunerne kommunikerer via korrespondancemodulet i MedCom eller sikker post, der tjekkes dagligt af kommunen.
- Stomiklinikken udfylder og ansøger om stomiprodukter på vegne af borgerne
- Ansøgningskemaet betragtes som en anmodning om støtte efter Servicelovens § 112. Anmodningen indeholder sagsoplysninger og et forslag til den videre sagsbehandling i kommunerne.
- Årsagen til anvendelse af særlige produkter begrundes
- Ansøgningskemaet sendes først til kommunen, når behovet for stomiprodukter er stationært.

- Stomiklinikken medgiver borgeren nye produkter svarende til 10 hverdage.

6. Bevillingsproceduren

- De kommunale sagsbehandlere foretager en konkret og individuel vurdering på baggrund af de oplysninger, som de har modtaget fra Stomiklinikken.
- Kommunerne har 5 hverdage, eksklusiv dagen for modtagelse, til at behandle en ansøgning om stomiprodukter.
- Kommunerne oplyser borgerne om afgørelsen samt borgerens rettigheder og pligter. Dette kan gøres på forskellige vis. Nogle kommuner fremsender bevillingsbreve, andre sender informationsfoldere, nogle har elektroniske bevillinger, som borger kan tilgå via weblogin-koder og andre sender ikke bevillingsbreve, når borger får medhold i deres ansøgning.
- Kommunerne oplyser borgerne om, at bevillingen er løbende, og at der kan ske ændringer i stomiprodukterne, uden at der fremsendes et nyt afgørelsesbrev.
På den måde undgås det, at de kommunale sagsbehandlere skal sende nye bevillingsbreve ved løbende ændringer.

7. Behov for hjælp/kontakt til kommunal sygeplejerske efter udskrivelse

- Hospitalet kontakter den kommunale sygeplejerske/stomisygeplejerske ved behov for besøg efter udskrivelse
- Den kommunale sygeplejerske kontakter borger.

Der er forskel på kommunerne i forhold til, hvorvidt der er ansat kommunale stomisygeplejersker, stominøglepersoner m.m. i den kommunale sygepleje, ligesom der er forskel på deres kompetencer.

8. Komplikationer samt råd og vejledning

Der kan opstå både tidlige og sene komplikationer med stomien.

Borgere med stomi kan henvende sig til den kommunale (stomi)sygeplejerske eller direkte til Stomiklinikken ved problemer med stomi eller bandage. Den kommunale (stomi)sygeplejerske kan henvende sig direkte til Stomiklinikken.

Borgeren kan få behov for stomirelateret rådgivning livslangt. I tabellen er skitseret, hvilke områder, det kan dreje sig om, og hvor borgeren kan/skal henvende sig og få hjælp.

Spørgsmål	Leverandør	Stomiklinik el. andre med tilsvarende faglighed i kommunen	Myndighedsafd., Kommunen
Stomirelateret <ul style="list-style-type: none"> ○ Lækage ○ Hudproblemer ○ Stomikomplikationer ○ Brok ved stomi Oplæring i irrigation		X Åbent forløb, henvisning ikke nødvendig	
Livet med stomi <ul style="list-style-type: none"> ○ Arbejde/fritid/rejser/sexualitet/kropsopfattelse, kost/væske, etc. 			
Produktspecifikt <ul style="list-style-type: none"> ○ Posestørrelser ○ Hulstørrelse, fast hul/opklipbar 	X	X	(X) Hvor der er faglig kompetence til dette
Bevilling , §112 Serviceloven Tilføjelser/ændringer, f.eks. ændret behov, forbrug		X (Ansøgning om bevilling)	X

9. Almen praksis

Almen praksis bør være velorienteret omkring denne samarbejdsaftale og opgavefordelingen mellem kommune og hospital/stomiklinik. Almen praksis har en koordinerende rolle i forhold til den enkelte patient og en forpligtelse i forhold til at give patienten korrekt vejledning.

Almen praksis kan altid søge vejledning hos Stomiklinikken eller sende patienten videre til Stomiklinikken. Borgere med stomi har mulighed for at kontakte stomiklinikken ved behov.

10. Ændringer i behovet for stomiprodukter

- Borger kan henvende sig til en kommunal sygeplejerske eller til Stomiklinikken
- Stomiklinikken sender på vegne af borgeren en ansøgning til kommunen om støtte til ændring af produkter inden for bevillingen
- Stomiklinikken beskriver begrundelsen for det ændrede behov. Se ansøgningsskema om ændringer.
- Ansøgningen om ændring sendes via MedCom til den kommunale sagsbehandler
- Den kommunale sagsbehandler foretager en konkret og individuel vurdering ud fra sagsoplysningerne og de forslag til ændringer, som Stomiklinikken har fremsendt.

- Sagsbehandleren behandler sagen og tilretter bestillingen hos leverandøren indenfor 5 hverdage
- Stomiklinikken medgiver borgeren nye produkter svarende til 10 hverdage.
- Ved behov for yderligere produkter fremsendes en ny ansøgning til kommunen, da dette er en ny bevillingssag – se sagsgangen.

11. Opfølgning og kontrol af bevillinger

Kommunerne har løbende mulighed for at følge udviklingen i antallet af stomibeovillinger.

Kommunerne følger op på den enkelte borgers forbrug efter behov, ligesom kommunen fører kontrol med det samlede forbrug af stomiprodukter hos kommunens borgere med stomi (ved hjælp af forbrugsstatikker udarbejdet af leverandørerne af stomiprodukter). Opfølgningen på den enkelte borgers forbrug sker med henblik på at sikre, at den enkelte borger modtager de rette produkter i den rette mængde. En borgers behov ligger muligvis først fast efter et år med stomi og kan ændre sig løbende.

5. Kompetencer og kompetenceudvikling

I tillæg til samarbejdsaftalen er der udarbejdet et koncept for kompetenceudvikling, der beskriver, hvilke kompetencer medarbejdere, der håndterer sundhedsfaglige opgaver i forbindelse med stomier, bør have. Konceptet for kompetenceudvikling er ikke en beskrivelse af status quo, men derimod en situation, der bør tilstræbes. Der igangsættes en fælles kompetenceudviklingsindsats mellem kommuner og hospitaler.

Konceptet beskriver, hvilke kompetencer der konkret bør være til stede i forbindelse med varetagelse af stomipleje. Formålet er at sikre, at de sundhedsprofessionelle som varetager stomipleje har den fornødne viden om stomi og det nødvendige kendskab til de anvendte produkter. Det rette faglige niveau hos medarbejderne skal sikre, at stomiplejen fungerer tilfredsstillende for den enkelte borger, der har en ileo-, kolo- og/eller urostomi, så den stomiopererede så vidt muligt kan leve det ønskede liv.

6. Økonomi

Da samarbejdsaftalen skærper opgavefordelingen og sagsgange, men ikke flytter opgaver, medfører aftalen ikke merøkonomi.

Det forventes dog, at der skal afsættes ressourcer til kompetenceudviklingsindsatsen.

7. Plan for implementering og evaluering af samarbejdsaftalen

Samarbejdsaftalen implementeres fra 1. januar 2020 og evalueres efter 1. maj 2021.

Samarbejdsaftalen er forankret i hjælpemiddelgruppen. Tvivlsspørgsmål i relation til aftalen vil blive håndteret af hjælpemiddelgruppen.

Aftalen vil indgå i afklaringskataloget.

